

Kaisa Sipinen

Kouvolan Hiihtoseuran urheilijoiden ja valmentajien dopingsäännöksiä ja dopingvalvonnan tuntemus

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

Helmikuu 2016

KYAMK
University of Applied Sciences

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Kaisa Sipinen	Tradenomi	Helmikuu 2016
Opinnäytetyön nimi		
Kouvolan Hiihtoseuran urheilijoiden ja valmentajien dopinglainsäädännön sekä dopingvalvonnan tuntemus		38 sivua 2 liitesivua
Toimeksiantaja		
Kouvolan Hiihtoseura		
Ohjaaja		
Lehtori Päivi Ollila		
Tiivistelmä		
Tämä opinnäytetyö käsittelee dopinglainsäädäntöä ja dopingvalvontaa. Työssä selvitetään Kouvolan hiihtoseuran nuorten hiihtäjien ja seuravalmentajien tuntemusta dopinglainsäädännöstä ja dopingvalvontaan liittyvistä antidopingsäännöksistä. Pääpainotus työssä kohdistui kuitenkin doping lainsäädännön ymmärtämiseen. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään dopingia ja siihen liittyvää lainsäädäntöä, dopingvalvontaa sekä dopingtestausta. Teoriaosuudessa keskitytään selvittämään dopinglainsäädännön ja antidopingsäännösten eroa. Teoriaosuudessa on pyritty perehtymään asioihin urheilijan näkökulmasta. Työn tutkimusosa toteutettiin määrällisenä kyselytutkimuksena, jossa mitattiin urheilijoiden ja valmentajien tietotasoa. Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään, onko Kouvolan hiihtoseuran urheilijoilla ja valmentajilla tarvetta dopingvalistukselle. Tutkimusosassa pyrittiin myös arvioimaan vastaajien välisiä eroja ja selvittämään syitä niihin. Kouvolan hiihtoseuran urheilijoilla oli kohtalaiset tiedot dopingvalvonnasta ja heikot tiedot dopinglainsäädännöstä. Erityisesti dopingin käyttöä koskevan lainsäädännön tuntemus oli erittäin alhainen. Antidopingvalistuksen vaikutukset näkyivät antidopingsäännöksiä koskevissa kysymyksissä selkeämmin kuin dopinglainsäädäntöä koskevissa. Tämä selittyy sillä, että antidopingvalistus on keskittynyt pääasiassa antidopingsäännöksiin. Tutkimuksen perusteella Kouvolan Hiihtoseura tarvitsee lisää tietoa dopingia koskevista asioista.		
Asiasanat		
doping, dopinglainsäädäntö, dopingvalvonta, Antidopingsäännökset		

Author (authors)	Degree	Time
Kaisa Sipinen	Bachelor of Business Administration	February 2016
Thesis Title		
Kouvola Ski Club skiers and coaches' knowledge of doping legislation and doping Surveillance		38 pages 2 pages of appendices
Commissioned by		
Kouvola Ski Club		
Supervisor		
Päivi Ollila, Senior Lecturer		
Abstract		
This thesis deals with doping legislation and doping surveillance. The objective of this thesis was to find out the level of knowledge that skiers and coaches had about doping legislation and anti-doping code. Main focus was on doping legislation.		
The theoretical part of the thesis deals with doping related legislation, anti-doping surveillance and also doping testing. The theoretical part focuses on defining the differences between legislation and regulations. Issues was examined from the perspective of athletes.		
The empirical part of the thesis was executed as a quantitative survey, which measured the athletes and the coaches' level of knowledge. Intention was to examine whether the Kouvola ski club athletes and coaches were in need of extra enlightenment. The study also aimed to assess the differences between respondents and explain the reasons for them.		
Athletes had a moderate knowledge about doping surveillance and knowledge of legislation was weak. Especially legislation dealing with use of doping was very low. The effects of anti-doping education were seen more clearly in anti-doping regulations than in doping legislation. This is explained by the fact that the anti-doping education has focused mainly on anti-doping rules. Based on the study, Kouvola Ski Club is in need of information on matters relating to doping.		
Keywords		
doping, doping legislation, doping surveillance, anti-doping regulations		

LYHENTEIDEN MÄÄRITELMÄT

WADA	World antidoping agency, Maailman antidoping toimisto
ADT	Suomen antidopingtoimikunta
SHL	Suomen hiihtoliitto
FIS	International ski federation, Kansainvälinen lajiliitto
KHS	Kouvolan Hiihtoseura
ADAMS	Anti-Doping Administration and Management System, Olinpaikkatietojärjestelmä
CAS	Court of Arbitration for Sport, Kansainvälinen urheilutuomioistuin

SISÄLLYS

LYHENTEIDEN MÄÄRITELMÄT

1	JOHDANTO	7
2	DOPING JA DOPINGAINE	8
2.1	Lainsäädäntö	10
2.2	Rangaistukset	11
2.3	Tapaukset	12
3	ANTIDOPING SÄÄNNÖSTÖ	14
3.1	ADT, SHL JA FIS	14
3.2	Rangaistukset maastohiihdossa	15
3.3	Dopingtapauksia	16
4	DOPINGVALVONTA	16
4.1	Testauspoolit	17
4.2	Urheilijan oikeudet	18
4.3	Urheilijan velvollisuudet	19
4.4	Erivapausmenettely	19
5	TUTKIMUSMENETELMÄT JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	21
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET	23
6.1	Perustietojen tulokset	23
6.2	Dopinglainsäädäntö osuuden tulokset	25
6.2.1	Dopingaineen hallussapito	26
6.2.2	Dopingaineen myynti ja välitys	27
6.2.3	Dopingaineen käyttö	28
6.2.4	Dopingaineen valmistus	28
6.2.5	Dopingrikokseksi luettavan teon yritys	29
6.2.6	Dopinglainsäädäntö-osion yhteenveto	29
6.3	Dopingvalvonta osuuden tulokset	30
6.3.1	Kielletyt aineet	30

6.3.2	Dopingvalvonta Suomessa.....	31
6.3.3	Erivapaus	32
6.3.4	Dopingtesti sekä urheilijan oikeudet ja velvollisuudet.....	33
6.3.5	Antidopingsäännöstö ja dopingvalvonta osuuden yhteenveto.....	34
7	PÄÄTELMÄT JA YHTEENVETO	34
	LÄHTEET.....	36

1 JOHDANTO

Kouvolan hiihtoseura on talviurheiluun keskittyvä urheiluseura. Sillä on neljä alajaostoa: maastohiihto, ampumahiihto, alppihiihto, mäkihyppy. Mäkihyppyaostoon kuuluu myös yhdistetty. Seuraan kuuluu noin 300 jäsentä. Kouvolan Hiihtoseura on perustettu 24.11.1924. Sen tavoite on herättää, edistää, pitää yllä ja kohottaa siihen kuuluvia talvilajeja Kouvolan alueella. Seura järjestää myös lajiharjoituksia, kilpailuja ja talkoita. Seuran puheenjohtaja on Mikko Innanen ja varapuheenjohtaja on Mikko Matilainen, joka on myös Alppijaoston puheenjohtaja. Sihteeri on Mika Hämäläinen ja rahaston hoitaja Jorma Laukanen. Seuran johtokuntaan kuuluu myös edellä mainittujen lisäksi kolme jäsentä ja kaksi varajäsentä. Opinnäytetyöni käsittelee vain maastohiihtojaostoa ja sen urheilijoita sekä valmentajia. (Kouvolan hiihtoseura, 2015.)

Valitsin aiheekseni dopinginlainsäädännön ja dopingvalvonnan, koska minulta pyydettiin dopingiin liittyvää opinnäytetyötä. Olen myös itse kiinnostunut urheilusta ja sen eri osa-alueista sekä haluan edistää nuorten tietämystä ja tuntemusta dopingista. Kouvolan hiihtoseura on työssäni toimeksi antaja. Kuulun itse myös kyseiseen seuraan, joten toimeksiantaja on tuttu ja saan varmasti tarvittaessa apua seuralta. Pyrin kuitenkin toiminaan työssäni puolueettomasti. Yhteyshenkilöni Kouvolan Hiihtoseurassa on Mikko Innanen, joka toimii seuran puheenjohtajana.

Urheilun on koko ajan oikeudellistuva ala. Kilpaurheilu edellyttää yhteisiä sääntöjä, jotta kilpaurheilu pysyy rehellisenä ja kaikki kilpailijat ovat yhdenvertaisia. Sääntöjen noudattamiseksi on myös asetettu rangaistuksia jotka, toimivat sekä pelotteena että, sääntöjen rikkomisen seurauksena. Rehellisyyteen pyritään urheilun joka saralla, ja yksi tärkein on urheilun pitäminen puhtaana dopingista. (Rauste, O. 1997. s.708.) Toinen tärkeä syy dopingsääntelyyn on terveys, lainsäädäntö pohjautuu terveyden edistämiseen ja sen vaalimiseen. (RL 44 § 6.)

Doping on myös ollut paljon esillä mediassa, ja se on pitkän aikaa leimannut maastohiihtoa takavuosien suurien skandaalien takia, joten siitä riittää puhuttavaa.

Opinnäytetyön päätarkoitus on selvittää Kouvolan Hiihtoseuran hiihtäjien sekä valmentajien tuntemusta dopinglainsäädännöstä sekä dopingvalvonnasta. Aion tutkia valmentajien ja urheilijoiden ymmärryksen tasoa dopinglainsäädännöstä, antidopingsäännöksistä, testauksesta ja kokemuksista. Tutkimuksen aion toteuttaa kyselynä. Tutkimuksen tulisi vastata kysymykseen: Onko Kouvolan Hiihtoseuralla tarvetta järjestää nuorille urheilijoille sekä seuran valmentajille tiedotusta dopingista ja siihen liittyvistä käytännöistä? Tutkimusmetodikseni valikoitui kvantitatiivinen tutkimus, koska sen avulla saan tarkkaa numeerista tietoa vastaajista ja heidän tietämyksestä.

Opinnäyte työ koostuu kahdesta osasta, teoria-osasta sekä tutkimus-osasta. Teoria-osassa käydään läpi dopinglainsäädäntöä, antidopingsäännöksiä, dopingvalvontaa ja dopingtestausta. Tutkimus-osassa keskitytään selvittämään, vertailemaan ja analysoimaan tutkimustuloksia ja tekemään niistä päätelmiä.

Tutkimuksesta on hyötyä Kouvolan Hiihtoseuran toimijoille, seuran jäsenet voivat kiinnostua aiheesta, ja saada tietoa heitä askarruttavista asioista.

Päätutkimuskysymys: Tuntevatko urheilijat ja valmentajat dopingin käyttöön liittyvän lainsäädännön ja kansainvälisen antidopingsäännökset?

Alatutkimuskysymys: Mikä on osallistujien tietotaso dopinglainsäädännöstä?

Alatutkimuskysymys: Mikä on osallistujien tietotaso dopingvalvonnasta?

2 DOPING JA DOPINGAINE

Dopingilla tarkoitetaan, että urheilija on käyttänyt tai hänelle on annettu dopingainetta tai dopingmenetelmää. Dopingin käyttö on rangaistava teko antidopingsäännösten mukaan, mutta sitä ei ole Suomen laissa kriminalisoitu. Antidopingtoimikunnan valvontalautakunta on se, joka käsittelee ja antaa ehdotuksen rikkomuksen seuraamuksista ja lajiliitto päättää lopulta, miten asiassa menetellään. Maailman antidoping toimisto WADA on laatinut säännösten,

jota urheilijoiden ja heidän kanssaan toimivien henkilöiden tulee noudattaa. (Antidopingtoimikunta. 2015a.)

Suomen antidoping toimikunta on lupautunut noudattamaan WADA:n laatimaa säännöstöä ja lajiliitot ovat suostuneet noudattamaan säännöstöjä, jotta urheilu olisi tasapuolista ja rehellistä. WADA:n säännöstössä pyritään huomioimaan ihmisoikeudet ja suhteellisuusperiaate. Säännöstön tarkoituksena on varjella urheilulle tärkeitä arvoja, joita ovat etiikka, reilu peli, rehellisyys, terveys, suorituksen erinomaisuus, hauskuus, ilo, yhteishenki, omistautuminen, sitoutuminen, sääntöjen ja lakien kunnioittaminen, itsekunnioitus, kanssakilpailijoiden kunnioitus, rohkeus, yhteisöllisyys ja solidaarisuus. Dopingvalvonta tähtää näiden arvojen toteutumiseen. (Antidopingtoimikunta. 2015b.)

Dopingaine määritellään eritavalla laissa ja kilpaurheilussa. Dopingaineet ovat terveydelle haitallisia ja suoritusta, palautumista tai muuten kilpailu suoritusta edistäviä aineita tai metodeja. Urheilussa kaikki aineet, joiden katsotaan parantavan suorituskykyä siten, että se antaa urheilijalle epäoikeutettua etua muihin kilpailijoihin nähden katsotaan dopingiksi. (Antidoping toimikunta 2015c.)

Dopingaineella tarkoitetaan rikoslaissa, synteettisiä anabolisia steroideja ja niiden johdannaisia, testosteronia ja sen johdannaisia, kasvuhormonia ja kemiallisia aineita, jotka lisäävät testosteronin, sen johdannaisten tai kasvuhormonin tuotantoa ihmiskehossa. (RL 44 § 16.)

Dopinginvastaisessa yleissopimuksessa on määritelty aineita, jotka luetaan dopingaineiksi. Sopimuksessa on liitteenä listaus dopingaineiden luokituksesta ja dopingmenetelmistä, eli siinä on listattu aineiden vaikutukset ja niiden käyttötarkoitukset. (Dopingin vastainen yleissopimus 23/1990a.) Dopingaineet ovat terveydelle haitallisia, ja siksi niiden käyttöä on rajoitettu terveyttä ja turvallisuutta koskevassa laissa. (Antidopingtoimikunta. 2015c.)

Urheilussa dopingaineeksi katsotaan urheilusuoritusta ja palautumista edistävät aineet sekä menetelmät. WADA luokittelee aineet joko kielletyiksi kaikkina aikoina tai kielletyiksi kilpailutilanteessa. Kielletyt aineet vaihtelevat lajeittain, esimerkiksi aine, joka on kielletty maastohiihdossa, ei välttämättä ole kielletty

ammunnassa. Laissa määritelty lista doping aineista on paljon suppeampi kuin urheilussa kielletyt aineet. (Antidopingtoimikunta. 2015d.)

WADA julkaisee joka vuosi päivitetyn luettelon kielletyistä aineista ja menetelmistä, tämä sisältyy säännöstöön. Antidopingtoimikunta toimittaa suomeksi kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelon ja se on tilattavissa ilmaiseksi. Listaan tulee myös muutoksia, joista urheilijan itse tulee ottaa selvää, urheilija ei voi vedota tietämättömyyteen. (Antidoping toimikunta. 2015e.)

2.1 Lainsäädäntö

Suomenlaissa on säädetty dopingrikoksista rikoslain 44 luvussa, jossa käsitellään terveyttä ja turvallisuutta vaarantavia rikoksia, niitä käsitellään momentteissa 6-8. Ne sisältävät lain määrittelemät dopingaineet, dopingrikokset ja rangaistukset. (RL 44 § 6-8.)

Dopingrikos määritellään rikoslaissa seuraavasti: Joka laittomasti,

- 1) valmistaa tai yrittää valmistaa dopingainetta,
 - 2) tuo tai yrittää tuoda maahan dopingainetta tai
 - 3) myy, välittää, toiselle luovuttaa tai muulla tavoin levittää tai yrittää levittää dopingainetta
- on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, dopingrikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. (RL 44 § 6.)

Rikosoikeudellisella sääntelyllä pyritään tukemaan sen rinnalla toimivaa kilpaurheilun Antidopingsäännöstöä, jonka tehtävät ovat terveyden turvaamisen lisäksi reilunpelin ja rehellisyyden turvaaminen. Rikosoikeudellinen sääntely on keskittynyt terveyden turvaamiseen suoraan tai välillisesti sekä erityisesti alaikäisten suojelemiseen. Dopinglainsäädännössä ei ole kriminalisoitu dopingin käyttöä. Käytön kriminalisointi olisi ongelmallista, koska on henkilön oma valinta käyttää ainetta, joka vaarantaa hänen terveytensä. Dopinginkäyttäjä voi syyllistyä kuitenkin lääkerikokseen tai huumausainerikokseen, jos henkilön

käyttämä aine luetaan myös huumausaineeksi, vaikka sitä olisi käytetty dopingtarkoituksessa, sovelletaan ankarampaa huumausainerikos säännöstä. Dopingaineen hallussapito on rikos vain jos, tarkoituksena on levittää aineita eteenpäin. (RL 44 § 6.)

2.2 Rangaistukset

Lain mukaan dopingrikoksesta voi saada maksimissaan kaksi vuotta vankeutta. Dopingrikoksia on luokiteltu myös törkeään dopingrikokseen ja lievään dopingrikokseen. Lievän dopingrikoksen merkistö täyttyy, jos aineen määrä ja sen arvo ovat pieniä. Lievästä dopingrikoksesta tuomitaan sakkorangaistukseen. Törkeästä dopingrikoksesta voi saada maksimissaan neljä vuotta vankeutta ja rangaistuksen vähimmäismäärä on neljä kuukautta.

Rikoksenteijä tuomitaan törkeästä dopingrikoksesta, kun rikoksen kohteena on huomattavan suuri määrä dopingainetta. Dopingrikoksessa aineen määrää arvioitaessa on otettava huomioon, onko määrä niin suuri että, ei ole todennäköistä että se on vai rikosenteijän omaan käyttöön. Aineen määrä voi olla huomattavasti korkeampi kuin törkeän huumausainerikoksen vastaava määrä, koska dopingaineet katsotaan vähemmän vaarallisiksi.

Tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä. Vaikka aineen määrä ei olisi suuri, mutta aineen hinta tulee huomioida. Kalliilla aineella voi tehdä isoa taloudellista hyötyä pienestä määrästä huolimatta.

Rikoksenteijä toimii sellaisen rikoksen laajamittaisen tekemiseen erityisesti järjestäytyneen ryhmän jäsenenä. Laajamittaisella tekemisellä tarkoitetaan, että ryhmän toiminta on suunnitelmallista ja se tähtää laajaan dopingainerikollisuuteen. Huomioon tulee ottaa rikosenteijän osuus kokonaisuudesta.

Dopingainetta levitetään alaikäisille. Levittäminen alaikäisille kattaa myös aineiden antamisen ilman maksua. Alaikäisten levittäessä muille alaikäisille ei tekoa katsota välttämättä törkeäksi dopingrikokseksi. (RL 44 § 7-8.)

Dopingrikosten määrä on ollut vähäistä, ja vankeus rangaistuksia on pantu täytäntöön vain vähän. Suuri osa rangaistuksista hoituu sakko rangaistuksella.

Sakkoon tuomittiin vuosina 2005–2009 71 % dopingrikoksen tehneistä. Ehdollisen tuomion oli saanut 18,1 % ja vankeutta 9,7 %. (Dopinglinkki. 2015).

2.3 Tapaukset

Korkeimman oikeuden ratkaistavaksi on päätynyt vain muutama tapaus. Tapauksessa vuodelta 2008, henkilöä syytettiin törkeästä dopingrikoksesta. KKO:2008:51 tapauksessa henkilön hallusta oli löytynyt anabolisia steroideja ja testosteronia 2313 tablettia sekä 34 ampullia. Tapaus tuli ensimmäisen kerran käsiteltäväksi Helsingin kärjäoikeudessa vuonna 2005, jossa katsottiin dopingaineen määrän olleen suuri ja henkilö olisi saanut taloudellista hyötyä dopingaineiden levityksestä. Kärjäoikeus katsoi, että kyseinen määrä dopingainetta riittäisi 10 henkilön käyttöön kahdeksi kuukaudeksi, jolloin se täyttää törkeän dopingrikoksen tunnusmerkit. Kärjäoikeus tuomitsi 23.3.2005 henkilön törkeästä dopingrikoksesta ja muista rikoksista yhden vuoden ja kymmenen kuukauden vankeusrangaistukseen.

Tuomittu henkilö valitti tuomiosta hovioikeuteen, jossa asia tuli käsiteltäväksi vuonna 2006. Syytetty vaati syytteiden enimmälti hylkäämistä ja, että kyseessä oli korkeintaan dopingrikos. Hovioikeus oli samaa mieltä kärjäoikeuden päätöksen kanssa ja katsoi, että näin suuri määrä ainetta ei voinut olla vain henkilön omaan käyttöön tarkoitettu. Hovioikeus oli samaa mieltä kärjäoikeuden kanssa ja tuomitsi henkilön 28.4.2006 törkeästä dopingrikoksesta. Hovioikeus katsoi kärjäoikeuden antaman rangaistuksen olleen liian suuri ja alensi sitä yhteen vuoteen ja 4 kuukauteen.

Tuomittu henkilö valitti korkeimpaan oikeuteen ja vaati siellä syytteitä törkeästä dopingrikoksesta hylättäviksi. Syytetty vaati myös, että hänen katsottaisiin syyllistyneen laittomaan tuontitavaraan ryhtymiseen tai korkeintaan dopingrikokseen.

Korkein oikeus pyysi Kansanterveyslaitokselta ja Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitoksilta dopingaineiden käyttöä koskevista käytännöistä.

Korkein oikeus antoi tuomionsa 19.5.2008 ja sillä oli 21 kohdan perustelut tuomiolle. Henkilön todettiin tavoitelleen huomattavaa taloudellista hyötyä ja dopingaineiden suuri määrä viittasi selvitysten ja asiantuntijoiden lauselmien perusteella dopingaineen laittomaan levitykseen. Korkein oikeus tuomitsi henkilön yhdeksi vuodeksi ja kahdeksi kuukaudeksi vankeusrangaistukseen. Henkilö tuomittiin myös muista rikoksista ja tuomio oli yhteensä 1 vuosi ja kaksi kuukautta. Tuomio on ehdoton koska henkilöllä oli aikaisempia rikoksia. (Korkeimman oikeuden ennakkoratkaisu KKO:2008:51.)

Tapauksessa KKO: 2009:67 Jere A:n hallusta oli löytynyt 300 000 IU, istukkahormonia ja mesterolonia 11250 mg sekä 100 kappaletta Thai -nappeja, jotka sisältävät stanotsololia. Jere A:ta vastaan oli nostettu syyte Jyväskylän käräjäoikeudessa ja hänen katsottiin pitäneen aineita hallussaan luvattoman levityksen tarkoituksessa. Määrää arvioitaessa katsottiin, että istukkahormoni riittäisi 10 henkilön käyttöön puolenajalle ja määrä täyttäisi törkeän dopingrikoksen tunnusmerkistön. Käräjäoikeus käytti määrään arvioinnissa hyödykseen dosentti Timo Seppälän antamaa lausuntoa, jonka hän oli antanut toisen tapauksen yhteydessä 8.11.2002. Käräjäoikeus tuomitsi Jere A:n 10 kuukauden ehdolliseen rangaistukseen 14.11.2005. Rangaistus tuli yhteensä neljästä dopingrikoksesta ja kolmesta laittomaan tavaraan ryhtymisestä.

Jere A. valitti Vaasan hovioikeuteen ja vaati, että syyte törkeästä dopingrikoksesta kumottaisiin ja hän olisi syyllistynyt vain dopingrikokseen. Hovioikeus kuuli henkilöitä ja oli vakuuttunut, että kovan luokan käyttäjä voisi käyttää suuremman määrän ainetta, kun Seppälän antamassa lausunnossa kävi ilmi. Hovioikeudessa katsottiin siis, että aineiden määrä ei ylittänyt törkeän dopingrikoksen rajaa. Hovioikeus tuomitsi Jere A:n 24.10.2006 dopingrikoksesta ja muista syyte kohdista 8 kuukauden ehdolliseen rangaistukseen.

Syyttäjä valitti korkeimpaan oikeuteen ja vaati, että Jere A tulisi tuomita törkeästä dopingrikoksesta ja rangaistuksen tulisi olla ankarampi. Korkein oikeus pyysi välitoimena asiantuntija lausuntoa Kansanterveyslaitokselta. Selvityksessä selvitettiin erityisesti, minkälaista on istukkahormonin ei-lääketieteellinen käyttö. Korkein oikeus katsoi selvityksen pohjalta, että Jere A:n hallussa

olleiden dopingaineiden määrä ei ole ylittänyt törkeään dopingrikokseen vaadittua rajaa. Korkein oikeus antoi päätöksensä 7.9.2009, ja se pitäytyi hovioikeuden antamassa tuomiossa. (Korkeimman oikeuden ennakkoratkaisu KKO:2009:67.)

3 ANTIDOPING SÄÄNNÖSTÖ

WADA:n eli maailman antidopingtoimiston tarkoitus on turvata ja pitää yllä puhtaan urheilijan oikeuksia sekä turvata urheilijoiden terveyttä. WADA on luonut antidopingsäännösten, joka toimii antidopingtoiminnan perustana. Kansalliset antidopingorganisaatiot, olympialiike ja muut urheilu yhteisöt ovat hyväksyneet ne. (Antidopingtoimikunta. 2015f.)

Säännöstö on tunnustettu myös UNESCO:n dopingin vastaisessa yleissopimuksessa. Suomi kuuluu yli 170 valtion joukkoon, jotka ovat sopimuksen hyväksyneet. Yleissopimuksen tavoite on vähentää ja hävittää dopingin käyttöä urheilussa, ja jokaisen sopimuksen hyväksyneen osapuolen tulee toimia omien valtiosääntöjen rajoissa tavoitteen saavuttamiseksi. (Dopingin vastainen yleissopimus 1990.)

3.1 ADT, SHL JA FIS

Antidoping toimikunnan eli ADT:n ovat perustaneet urheilun keskusjärjestöt ja sen jäsenet on nimitetty opetusministeriön ja keskusjärjestöiden toimesta. Antidopingtoimikunta toimii itsenäisesti, ja se käsittelee kaikki Suomen dopingtapaukset. (Hallila 2006, 227.) Antidopingtoimikunta on vastuussa Suomen dopingvalvonnasta. Se testaa, kouluttaa ja on yhteistyössä kansainvälisten toimijoiden kanssa. ADT pyrkii puhtaaseen urheiluun, ja se toimii WADA:n sopimuksien ja periaatteiden mukaan. Antidopingtoimikunta testaa säännöllisesti sen piirissä toimivia urheilijoita ja pyrkii paljastamaan dopingkäytön ja samalla tehokkaalla testaamisella ehkäisemään sitä. (Antidopingtoimikunta. 2015g.)

FIS on kansainvälinen lajiliitto jonka alaisuuteen hiihtoliitto kuuluu. FIS teettää testejä sen piiriin kuuluville urheilijoille. FIS on sitoutunut noudattamaan WADA:n säännöksiä. FIS on laatinut oma sääntökirjan, joka on suunnattu vain FIS:n lajiliiton alaisille lajeille. Siinä kerrotaan esimerkiksi sen tekemästä dopingvalvonnasta, kielletyistä aineista ja metodeista hiihtourheilussa. Urheilijalta, joka haluaa osallistua FIS kilpailuihin, vaaditaan FIS-lisenssi. Urheilijan tulee olla 17-vuotias saadakseen lisenssin. Lisenssillä hän lupautuu muun muassa noudattamaan FIS:n antidopingsääntöjä. (Suomen hiihtoliitto 2015a.)

Suomen hiihtoliitto eli SHL noudattaa voimassaolevia WADA:n, Antidopingtoimikunnan, Olympiakomitean, FIS:n antidopingsäännöstöjä ja Suomen lainsäädäntöä. SHL tavoittelee puhdasta urheilua terveyden edistämistä, rehellisyyttä ja tasa-arvoa, sen työkalut ovat valvonta, koulutus ja asennekasvatus. Hiihtoliitolla on oma antidopingohjelma, jolla pyritään valistamaan nuoresta pitäen hiihtäjiä dopingista. Kouvolan hiihtoseura on Suomen hiihtoliiton alainen seura, joka noudattaa sen sääntöjä. (Suomen hiihtoliitto 2015b.)

3.2 Rangaistukset maastohiihdossa

FIS on määrännyt säännöissään, että urheilija saa kahden vuoden kilpailukiellon tahallisesta kiellettyjen aineiden käytöstä, jos urheilija syyllistyy ensimmäistä kertaa dopingiin. Tahattomasta dopingtapauksesta annetaan enintään kolmen kuukauden mittainen kilpailukiello. Suomen hiihtoliitto on FIS:n jäsen ja siten se on velvoitettu menettelemään sen säädösten mukaisesti. (Hallila, H. 2006, 254.)

Dopingrikkomus voi johtaa myös tulosten mitätöintiin eli esimerkiksi palkintorahojen palautukseen ja mitalin menetykseen. Urheilun toimintakielloon voidaan myös määrätä, ja silloin urheilija ei saa osallistua mihinkään lajiliiton toimintaan tai lajiliiton jäsenseurojen toimintaan. Toiminta kiello voi kestää jopa neljä vuotta. Toimintakiellon pituus määräytyy onko teko tahallinen ja minkä luonteinen teko on. (Antidoping toimikunta. 2015l.)

Taloudellisia haittoja ei ole määritelty säännöissä, mutta jokainen antidoping-organisaatio voi määrätä omissa säännöissään sakkorangaistuksesta. Urheilijan ei voi myöskään ostaa itseään vapaaksi mistään rangaistuksesta.

Urheilija voi hakea muutosta ja hänellä on oikeus tulla kuulluksi. Kaikki saavat puolueettoman käsittelyn. Urheilijan ollessa kansallisen tason urheilija tai tapauksen koskiessa kansainvälistä tapahtumaa kuten arvokisoja, on molemmilla osapuolilla oikeus valittaa Urheilun Kansainväliseen Välimiestuomioistui-
meen (CAS). Muissa tapauksissa valittaminen tapahtuu kansallisessa muutok-
senhakuelimessä. (Antidopingtoimikunta. 2015l.)

3.3 Dopingtapauksia

Kouvolan hiihtoseuraa edustanut Juha Lallukka antoi positiivisen dopingnäytteen vuoden 2011 syyskuussa. Hänen antamasta näytteestä löytyi kasvuhormonia. Lallukka kiisti käyttäneensä kiellettyä ainetta. Hänelle määrättiin väliaikainen kilpailukiello. Tapaus oli pitkään auki, koska Lallukka pyysi käsittelyn lykkäystä antidopingtoimikunnalta toisen samanlaisen dopingtapauksen takia. Toisessa tapauksessa samaa ainetta oli löytynyt virolaishiihtäjä Andrus Veerpalun dopingnäytteestä. Andrus Veerpalun tapauksessa CAS katsoi, ettei hän ollut syyllistynyt dopingrikkeeseen. Antidopingtoimikunta antoi samanlaisen päätöksen Lallukalle, mutta WADA vei päätöksen CAS:lle. CAS totesi, että Lallukka oli syyllistynyt dopingrikkeeseen uudistuneiden raja-arvojen mukaan. Lallukka kärsi kahden vuoden kilpailukiellon, joka ehti melkein kulua tapauksen ollessa käsiteltävänä. (Reponen, J-P. Helsingin sanomat. 2014.)

Lahden MM-kilpailuissa dopingista jäi kiinni kuusi Suomen maajoukkuehiihtäjä. Urheilijat kärsivät Hemoheessin käytöstä, joka vaikuttaa hapenottokykyyn. Urheilijat saivat kahden vuoden mittaisen kilpailukiellon. Suomen joukkueen Valmentajat ja lääkärit tuomittiin elinikäiseen toimitsijakieltoon. (Karttunen. 2013.)

4 DOPINGVALVONTA

Doping valvonnan hoitaa Suomessa antidopingtoimikunta, joka testaa urheilijoita WADA:n testaus- ja tutkintastandardien, FIS:n ja ADT:n säännösten

mukaisesti. Dopingtestejä pidetään kilpailuissa, leireillä, harjoituksissa tai urheilijan kotona. Testeillä valvotaan säättöjen ehdotonta noudattamista. Maastohiihdossa testin tilaaja voi olla WADA, FIS tai ADT. Kilpailuissa ulkomailla testauksen suorittaa paikallinen ADT tai muu valtuutettu testaaja. ADT voi tehdä testejä urheilijalle myös ulkomailla esimerkiksi leireillä.

Testauksen piiriin kuuluvat kaikki urheilijat, jotka ovat jonkin maan kansallisen lajiliiton jäseniä tai lajiliiton alaisuuteen kuuluvia jäseniä. Kilpailijan hankkiessa kilpailulisenssin Suomen hiihtoliitolta urheilija on oikeutettu osallistumaan kansallisiin kilpailuihin ja heille voidaan tehdä dopingtestejä. (Antidopingtoimikunta 2015h.)

4.1 Testauspoolit

Testauspoolilla tarkoitetaan huippu-urheilijoita, joihin testaus kohdistuu erityisesti. Testauspoolin tarkoitus selvittää missä urheilijat ovat milloinkin. Urheilijat, jotka kuuluvat testauspoolin piiriin, ovat velvollisia kertomaan olinpaikka tietietonsa tarkasti.

ADAMS on tietokanta, mihin urheilijat päivittävät tietojaan. ADAMS:ia käyttää WADA, ADT ja FIS. Olinpaikkatietojen seuranta ja urheilijan tietojen päivittäminen on tärkeää, jotta doping testaus on laadukasta ja testausta päästään suorittamaan milloin vain. Kilpailuiden ulkopuolinen testaus on pyritty tekemään satunnaisesti ja siten, että urheilija ei tiedä etukäteen testistä. Testauspooleja on eritasoisia, pienemmän riskin urheilijoilta ei vaadita aivan niin tarkkoja tietoja kuin korkeamman riskin omaavilta urheilijoilta. Riski määritellään urheilulajin ja kilpailutason mukaan, sekä sellaisten lajien mukaan, joissa doping on ollut ongelma. (Antidopingtoimikunta. 2015i.)

Olinpaikkatietoja ilmoittaessaan urheilijan vuosi on jaettu viiteen vuosineljännekseen. Jokaisen neljänneksen jokaisen päivän olinpaikka on ilmoitettava. Urheilijan tulee ilmoittaa postiosoite, jota voidaan käyttää viralliseen yhteydenpitoon, Postit katsotaan vastaanotetuiksi 5 päivää niiden lähettämisestä. (Karnerva 2014, 92.)

Posti osoite voi olla eri kuin henkilön majoitus osoite. Majoitusosoite on osoite siihen paikkaan, missä urheilija milloinkin yöpyy tai majoittuu. Tallainen voi olla esimerkiksi koti tai hotelli. Urheilijan tulee ilmoittaa myös säännöllisestä toiminnastaan, esimerkiksi missä urheilija harjoittelee, opiskelee ja työskentelee. Näin saadaan tarkka kuva siitä, missä urheilija milloinkin on. (Kanerva 2014 92–94.)

Urheilijan tulee myös ilmoittaa kilpailukalenteri, jotta tiedetään, mihin kilpailuihin urheilija aikoo ottaa osaa. Urheilijan tulee ilmoittaa seuraavan vuosineljänneksen tiedot edellisen kuukauden 15. päivään mennessä. Tietoja pääsee muuttamaan myöhemmin ADAMS:siin ja niistä voi ilmoittaa myös tekstiviestillä. Urheilijan on myös ilmoitettava 60 minuutin ajanjakso, jolloin hän on varmasti tavattavissa ennalta luvatussa paikassa. 60 minuutin ajanjakso tulee olla kello 05:00 ja 23:00 välillä. On mahdotonta vaati urheilijalta olinpaikkatietoja jokaiselta vuorokauden tunnilta. Tämän 60 minuutin aikana urheilija on täysin vastuussa olinpaikastaan. (FIS Anti-doping rules, 2015. 22.)

Urheilijan laiminlyödessä ennalta sovittuja olinpaikka tietoja urheilija saa testiin tavoittamattomuus merkinnän. Urheilija voi saada merkintöjä myös muiden olinpaikka tietojen laiminlyönnistä tai tietojen puutteellisuudesta. Kolme merkintää 18 kuukauden aikana tulkitaan dopingrikkomukseksi. (Kanerva 2014 95–96.)

4.2 Urheilijan oikeudet

Urheilijalla on oikeuksia ja velvollisuuksia testauksessa ja urheilijan tulee olla perehtynyt niihin itse. Oikeudet ja velvollisuudet löytyvät WADA:n kansainvälisestä testaus- ja tutkintastandardista.

Urheilijan oikeudet dopingtestissä:

- Urheilija saa ottaa mukaansa yhden oman edustajansa testaus tilanteeseen (Suositeltavaa).
- Urheilija saa ottaa mukaan edustajan lisäksi tarvittaessa tulkin.
- Urheilija on oikeutettu saamaan lisätietoja vastaavalta dopingtestaajalta dopingtestimenettelystä.

- Urheilija voi saada lisäaikaa dopingtestitiloihin ilmoittautumiseen, edellyttäen että urheilija on jatkuvan valvonnan alaisena:
 - o Hakeakseen edustajan, vaatteensa, henkilötodistuksensa tai/ja tulkin mukaan testiin
 - o Tehdäkseen loppuveryttelyn tai harjoituksen loppuun
 - o Lääkinnällisten toimenpiteiden tarpeen takia
 - o Tai muusta testiajan hyväksymästä syystä

- Kilpailutesteissä lisäaikaa voi saada:
 - o Jäljellä oleviin kilpailulajeihin osallistumisesta
 - o Tiedotusvälineiden haastatteluihin osallistumisesta
 - o Palkintojen jako seremoniaan osallistumisesta

- Urheilijalla on oikeus pyytää WADA:n testaus- ja tutkintastandardin mukaisia muutoksia testimenettelyyn, jos kyseessä on vammaisurheilija tai alaikäinen urheilija. (Antidopingtoimikunta. 2015j.)

4.3 Urheilijan velvollisuudet

Urheilijan velvollisuudet dopingtestissä

- Käyttäytyä asianmukaisesti testihenkilökunnan valvonnassa siihen asti, kun testi on suoritettu loppuun.
- Todistaa henkilöllisyytensä.
- Ilmoittautua mahdollisimman pian testitiloihin
- Noudattaa ohjeita. Ohjeiden laiminlyönti, testistä kieltäytyminen tai jokin muu rike voidaan katsoa dopingrikkomukseksi, ja siitä seuraa antidoping-säännösten mukainen rangaistus. (Antidopingtoimikunta.2015j.)

4.4 Erivapausmenettely

Urheilijan on muistettava lääkäriellä käydessään mainita kuuluvansa dopingvalvonnan alaisuuteen, jotta lääkäri tietää, että urheilija ei voi käyttää aineita,

jotka ovat kiellettyjen aineiden listalla. Urheilija on itse vastuussa lääkkeistä, joita on käyttänyt. (Antidopingtoimikunta. 2015k.)

Kielletyn aineen käyttöön voi saada erivapauden. Urheilija voi saada erivapauden kielletyn aineen tai menetelmän käyttöä varten, jos sen käyttö on tarpeellista urheilijan sairauden hoidon kannalta. Urheilijan tulee hakea lupaa antidopingtoimikunnalta. Urheilija ei kuulu lajikohtaisen tasomäärittelyn piiriin lupa tulee anoa lajiliitolta. Antidoping toimikunnan erivapauslautakunta käsittelee hakemukset. (Antidopingtoimikunta. 2015k.)

Hakeminen tapahtuu ADT:n lomakkeella. Suosituksen mukaan lomake tulisi täyttää englannin kielellä. Lääkärin tulee täyttää lomakkeen lääkitystä ja sairautta koskevat tiedot. Lääkärin tulee myös allekirjoittaa hakemus yhdessä hakijan tai hakijan huoltajan kanssa. Lomakkeen liitteeksi tulee liittää lääkärintodistukset, sairaushistoria ja henkilölle tehdyt tieteelliset kokeet ja niiden tulokset. Näissä tulee olla myös perustelut kielletyn aineen tai menetelmän käytölle. Puutteellisia lomakkeita ei käsitellä, ne lähetetään takaisin hakijalle.

Urheilija saa erivapaustodistuksen, hakemuksen mennessä läpi. Erivapauslautakunta määrittelee tapauskohtaisesti todistuksen voimassaoloajan. Urheilijan tulee hakea erivapaustodistusta uudestaan sen voimassaoloajan rauetessa.

Hakemisen edellytykset ovat määritelty WADA:n säännöstyössä. Niitä ovat:

- Kielletyn aineen tai menetelmän käyttö on urheilijan hoidon kannalta välttämätöntä, ja siitä pidättäytyminen aiheuttaisi merkittävää haittaa urheilijan terveydelle.
- Kielletyn aineen tai menetelmän hoidollinen käyttö ei saa tuottaa urheilijalle ylimääräistä hyötyä terveisiin urheilijoihin verrattuna. Hoito ei saa kohottaa urheilijan suorituskykyä korkeammalle tasolle kuin millä se olisi ilman sairauden aiheuttamaa haitallista vaikutusta suorituskykyyn. Kielletyn aineen tai menetelmän käyttöä elimistön omien hormonien luonnostaan matalan tason nostamiseksi ei katsota hyväksyttäväksi hoitokeinoksi.
- Kielletyn aineen tai menetelmän käyttöä ei ole mahdollista korvata muulla asianmukaisella hoitovaihtoehdolla.

- Kielletyn aineen tai menetelmän käytön syy ei saa olla seurausta aiemmasta (ilman erivapautta tapahtuneesta) kielletyn aineen tai menetelmän käytöstä, mikäli kyseinen aine tai menetelmä on ollut kielletty käytön ajankohtana.
(Antidopingtoimikunta. 2015k.)

5 TUTKIMUS MENETELMÄT JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimus on empiirinen tutkimus eli se perustuu teoreettisella tutkimuksella kehitettyihin menetelmiin, ja tavoite on saada vastauksia tutkimusongelmasta saataviin kysymyksiin. Työssäni pyrin selvittämään dopinglainsäädännön ja dopingvalvonnan tuntemuksen tasoa Kouvolan Hiihtoseurassa. (Heikkilä 2008,13.).

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus on menetelmä, joka antaa hyvän kuvan tutkittavien asioiden välisistä suhteista ja eroavaisuuksista. Minun tutkimuksessani tämä tarkoittaa esimerkiksi valmentajien ja urheilijoiden välisiä eroja. Kvantitatiivista tutkimusta voidaan myös kutsua tilastolliseksi tutkimukseksi. Määrällisessä tutkimuksessa tarkastellaan kerättyä tietoa numeerisesti. Tutkimuksessa pyritään vastaamaan kysymyksiin kuinka paljon, kuinka usein ja kuinka moni. Tulokset tulevat olemaan numeroina, ja ne selvitetään sanallisesti. Määrällisen tutkimuksen avulla voidaan helposti kartoittaa nykytilannetta, mutta kausaalisuhteiden selvitys on tällä menetelmällä hankalaa. (Heikkilä 2008,16.) Tutkimus tulee olla objektiivinen eli puolueeton. Sen tulosten sekä prosessin tulee olla mahdollisimman puolueettomia, jotta tutkimus ja sen tulokset päteviä. (Vilkkä 2007,16) Objektiivisuuden lisäksi pyrin työssäni validiteettiin eli tutkimuksessa mitataan sitä, mitä pyydettiin ja pysytään aiheessa, reliabiliteettiin eli tulokset ovat tarkkoja ja ne eivät ole sattumanvaraisia. Tutkimuksen tulee olla myös hyödyllinen ja käyttökelpoinen. (Heikkilä 2008, 29–32.).

Kvantitatiivisen tutkimuksen vaiheet ovat: ongelman määrittäminen, materiaaleihin tutustuminen, tutkimussuunnitelman teko, hypoteesi, kyselyn teko, tiedon keruu, tietojen käsittely, tiedon analysointi, tulosten raportointi, päätelmät ja

johtopäätökset. (Heikkilä 2008, 25.). Yritän menetellä näin tutkimuksessani, jotta se olisi mahdollisimman luotettava ja noudattaisi kvantitatiivisen tutkimuksen kaavaa.

Tutkimuksen perusjoukko koostuu Kouvolan Hiihtoseuran urheilijoista ja valmentajista. Tutkimukseen osallistuivat kaikki halukkaat nuorten sarjojen hiihtäjät sekä seuravalmentajat. Hiihtäjät olivat iältään 13–17-vuotiaita. Otanta tutkimuksessa on kokonaisotanta. Tutkimukseen osallistuu noin 85 % Kouvolan hiihtoseuran 13–17-vuotiaista urheilijoista. Osanottajia oli yhteensä 16 henkilöä. Kokonaisotanta on hyvä otantamenetelmä, kun osallistujien määrä on pieni. Kokonaisotannassa koko perusjoukko mistä otanta tehdään, osallistuu tutkimukseen. (Vilkkä 2007, 51–52.).

Tutkimuksessa pyritään mittaamaan kyseisen joukon tietotasoa dopingiin liittyvistä säännöistä kyselyn avulla. Kysely on myös liitteenä opinnäytetyön lopussa, liitte 1. Kyselyn tarkoitus on selvittää urheilijoiden ja valmentajien tietämyksen tasoa ja eroavaisuuksia sekä kausaalisuhteita siinä määrin kuin mahdollista. (Vilkkä 2007, 18.). Tutkimuksessa käsitellään dopingia sekä lain että antidopingsäännösten näkökulmasta. Tutkimuksessa ei tulkita pelkkää lakia, koska antidopingsäännökset ovat lähempänä urheilijoita ja niiden kanssa he joutuvat tekemisiin.

Kysely oli tässä tapauksessa helpoin tapa kerätä tarvittu materiaali. Kysely oli kaikille vastaajille samanlainen, kysymykset ja niiden järjestys on vakioitu. Vastaaja itse luki kysymyksen ja vastasi siihen oman tietämyksensä ja tunteuksensa perusteella. (Vilkkä 2007, 28.). Tutkimuksessa käytetty tutkimusaineisto on primääristä eli se on kerätty tätä tutkimusta varten. (Heikkilä 2008, 14.).

Kysely pidettiin kaikille vastaajille samanaikaisesti Kouvolan Hiihtoseuran lumileirillä Levillä. Tämä ajankohta oli paras tutkimuksen lopputuloksen kannalta, jotta vastaajia oli mahdollisimman paljon yhtä aikaa samassa paikassa ja tulos olisi näin ollen pitävämpi.

Tutkimus koostui kokonaisuudessaan 15 kysymyksestä. Kysymykset olivat ryhmitelty kolmeen ryhmään. Tutkimuksen ensimmäisessä osassa selvitettiin taustatietoja kuten ikä, sukupuoli ja onko kyseessä urheilija vai valmentaja. Toinen osa koskee dopinglainsäädäntöä ja sen tuntemusta. Kolmannessa osassa tarkastellaan dopingvalvonnan tuntemusta.

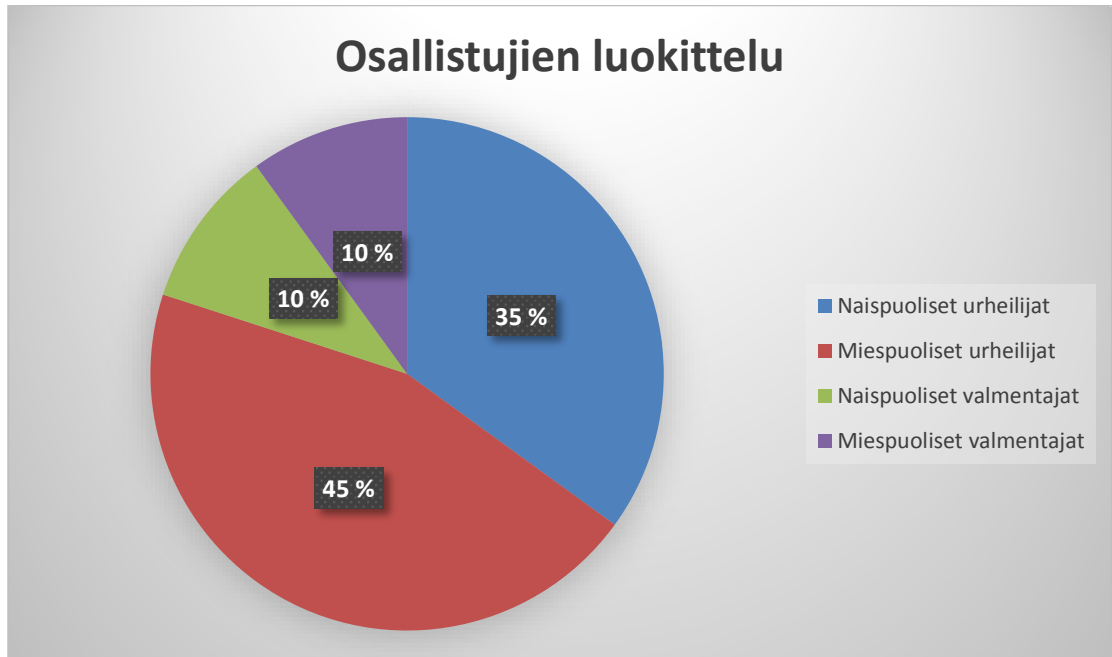
Tulosten analysoinnissa käytin apuna SPSS -ohjelmaa, joka helpotti tietojen ryhmittelemistä ja sen avulla eriosien vertailu toisiinsa kävi kätevästi. Sen avulla laadin myös taulukoita. Tuloksia analysoidessa pyrin löytämään asioiden välitä riippuvuus-suhteita ja syy-seuraus-suhteita ja selvittämään niitä. Ristiintaulukoinnin avulla niiden vertailu oli mahdollista.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

6.1 Perustietojen tulokset

Tutkimuksen ensimmäisessä kysymysosiassa selvitettiin henkilöiden ikä, sukupuoli, onko vastaaja urheilija vai valmentaja, onko henkilö saanut antidopingvalistusta ja onko henkilö keskustellut asiasta valmentajan/valmennettavan kanssa. Henkilöillä ei ollut rajoitettua aikaa vastata kyselyyn. Henkilöt eivät saaneet keskustella vastauksistaan muiden kyselyyn osallistujien kanssa kyselyn täyttö hetkellä. Osallistuminen oli vapaaehtoista, kaikki hiihtoleirillä olleet urheilijat osallistuivat kyselyyn.

Kyselyyn vastasi yhteensä 16 henkilöä ja heistä 12 oli urheilijoita, jotka olivat iältään 13–17 –vuotiaita. Valmentajia vastaajista oli neljä henkilöä. Urheilijoiden keski-ikäksi muodostui tutkimuksessa 14,17 –vuotta. Valmentajien keski-ikäksi muodostui 33 vuotta. Miehiä vastanneista oli yhdeksän ja naisia seitsemän. Vastaajien kokonaislukumäärä jäi hieman tavoitetta alhaisemmaksi. Valmentajien vastausprosentti jäi myös tavoitetta pienemmäksi, mutta vastausten laatu ja tarkkuus antavat selvän kuvan valmentajien yleisestä tietotasosta. Kyselyyn vastanneiden prosentuaaliset määrät esitetään kuvattuna kuvassa 1.

Kuva 1. Kyselyyn osallistujien luokittelu

Kaikki valmentajat kertoivat keskustelleensa valmennettaviensa kanssa dopingia koskevista asioista. Urheilijoista kuusi henkilöä eli 50,00 % kertoi keskustelleensa valmentajansa kanssa dopingasioista. Urheilijoilla on seuran ulkopuolella valmentajia, jotka eivät osallistuneet kyselyyn. Seuravalmentajat eivät ole siis kaikkien urheilijoiden henkilökohtaisia valmentajia. Henkilöt, jotka olivat keskustelleet valmentajiansa kanssa dopingasioista, olivat joko yli keskiarvo iän tai juuri sen ikäisiä.

Valmentajista kaikki olivat saaneet antidoping valistusta. Valmentajat olivat huomattavasti vanhempia kuin urheilijat, joten heidän tietonsa olivat kaikilla osa-alueilla parempia kuin nuorilla hiihtäjillä. Heille valistusta olivat antaneet ADT, Hiihtoliitto ja lisäksi valmentajat olivat itse perehtyneet antidopingsääntöksiin internetissä.

Urheilijoista kahdeksan oli saanut antidopingvalistusta. Urheilijat olivat saaneet valistusta One way:n järjestämällä nuorten hiihtoleirillä, joka on suunnattu 13–16 –vuotiaalle urheilijoille, Hiihtoliiton järjestämiltä leirityksiltä sekä Kymenlaakson hiihtopiirin järjestämiltä leirityksiltä. Leirityksillä oli selvästi ollut suuri merkitys urheilijoiden antidopingvalistukseen.

Kokonaisuudessaan kaikista kyselyyn vastanneista 75 % oli saanut dopingvalistusta. Tarkemmin prosenttimääriä on kuvattu taulukossa 1.

Taulukko 1. Antidopingvalistuksen jakautuminen naisten ja miesten välillä.

		Antidopingvalistus		Yhteensä
		Kyllä	Ei	
Nainen	Lukumäärä	6	1	7
	%	85,7%	14,3%	100,0%
Mies	Lukumäärä	6	3	9
	%	66,7%	33,3%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	12	4	16
	%	75,0%	25,0%	100,0%

Urheilijoiden ja valmentajien välillä on huomattavissa suuri ero valistusta saaneiden tasossa. Kaikki valmentajat olivat saaneet antidopingvalistusta, kun urheilijoista sitä oli saanut vain 66,7 %. Valmentajat ovat selvästi vanhempia kuin urheilijat, joten on ymmärrettävää, että heillä on parempi valistustaso. Taulukossa 2. on kuvattu valmentajien ja urheilijoiden välistä eroa prosentuaalisesti.

Taulukko 2. Antidopingvalistuksen jakautuminen urheilijoiden ja valmentajien välillä

		Antidopingvalistus		Yhteensä
		Kyllä	Ei	
Urheilija	Lukumäärä	8	4	12
	%	66,7%	33,3%	100,0%
Valmentaja	Lukumäärä	4	0	4
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	12	4	16
	%	75,0%	25,0%	100,0%

6.2 Dopinglainsäädäntö osuuden tulokset

Tutkimuksen toisessa kysymysosiossa selvitettiin vastaajien tuntemusta dopingrikoksista. Heidän tuli tunnistaa, onko kyseinen teko dopingrikos vai ei. Osallistujien tuli vastata kysymyksiin liittyen hallussapitoon, käyttöön, valmistukseen, myyntiin ja välitykseen sekä tekojen yrityksiin liittyviin kysymyksiin. Vastaajalla oli kolme vastaus vaihtoehtoa kaikkiin dopinglainsäädäntöä koskevia kysymyksiä varten. Kysymyksiä oli osioissa yhteensä viisi. Vastaaja pystyi valita kyllä-, ei- ja en tiedä -vaihtoehtoista. Kaikki osallistujat vastasivat kaikkiin kysymyksiin. Vastaajat kertoivat ennen kyselyä, että lainsäädäntö ei ole

niin tuttua heille ja sen osuus valistuksesta on ollut todella pieni. Kyselyn jälkeen monet vastaajista kertoivat miettineensä huumausainerikoksia kysymyksiin vastatessa ja näkyi tuloksissa.

6.2.1 Dopingaineen hallussapito

Dopingaineen hallussapitoa koskevaan kysymykseen urheilijoista seitsemän eli 58,3 % vastasi, että dopingaineen hallussapito olisi rikos. Urheilijoista neljä eli 33,3 % ei tiennyt ja yksi eli 8,3 % vastasi, että se ei ole rikos. Vain yksi henkilö urheilijoista vastasi oikein kysymykseen. Valmentajista kaksi tiesi, että hallussapito ei ole dopingrikos. Toinen heistä osasi myös kertoa, että hallussapito levitystarkoituksessa on rikos. Yksi henkilö ei tiennyt ja yksi vastasi sen olevan rikos. 50 % valmentajista oli oikeassa kun urheilijoista vain 8,3 %. Urheilijat kertoivat verranneensa dopingrikoksia huumausainerikokseen, ja se näkyi hallussapitoa koskevassa kysymyksessä.

Vastaajista, jotka kertoivat saaneensa antidopingvalistusta oikeinvastasi kolme henkilöä. Kukaan valistusta saamattomista ei osannut vastata oikein hallussapitoa koskevaan kysymykseen. Taulukosta 3. on vertailtu valistusta saaneiden sekä ei saaneiden vastauksia. Valistuksen vaikutus on selvästi huomattavissa tämän kysymyksen kohdalla.

Taulukko 3. Antidopingvalistuksen vaikutukset dopingaineen hallussapidon rangaistavuudesta

Antidopingvalistuksen vaikutukset		Hallussapito			Yhteensä
		Kyllä	Ei	En tiedä	
Kyllä	Lukumäärä	5	3	4	12
	%	41,7%	25,0%	33,3%	100,0%
Ei	Lukumäärä	3	0	1	4
	%	75,0%	0,0%	25,0%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	8	3	5	16
	%	50,0%	18,8%	31,3%	100,0%

Kaikista vastaajista oikean vastauksen tiesi kolme henkilöä eli 18,8 % kaikista vastaajista. Naisista oikean vastauksen tiesi kaksi henkilöä eli 28,6 % miehissä vastaavat luvut olivat yksi henkilö ja 11,1 %. Naispuolisista vastaajista kolme henkilöä vastasi, ettei tiedä mikä on oikea vastaus. Prosentteina 42,9 %

naista ei tiennyt. Miehissä vastaava luku oli 22,2 % eli yksi henkilö. Kokonaisuudessaan puolet vastaajista olivat sitä mieltä, että dopingaineen hallussapito on rikos.

6.2.2 Dopingaineen myynti ja välitys

Dopingaineen myyntiä ja välitystä koskevaan kysymykseen vastasi 10 urheilijaa oikein, eli dopinginaineen myynti ja välitys on dopingrikos. Kaksi urheilijaa vastasi, ettei tiedä oikeaa vastausta. Prosentteina urheilijoista 83,3 % oli oikeassa ja 16,7 % ei tiennyt. Valmentajista kaikki eli 100 % prosenttia vastasi oikein kysymykseen.

Antidopingvalistuksen vaikutuksia ei huomattu tässä kysymyksessä, koska kaikki henkilöt, jotka eivät olleet saaneet valistusta vastasivat oikein ja kaksi valistusta saaneista tunnusti, ettei tiedä oikeaa vastausta. Taulukossa 4 on kuvattu antidopingvalistuksen vaikutusta vastaajien tietämykseen Dopingaineen myynnistä ja välityksestä.

Taulukko 4. Antidopingvalistuksen vaikutukset tietämykseen dopingaineen myynnin ja välityksen rangaistavuudesta

		Myynti ja välitys		Yhteensä
		Kyllä	En tiedä	
Kyllä	Lukumäärä	10	2	12
	%	83,3%	16,7%	100,0%
Ei	Lukumäärä	4	0	4
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	14	2	16
	%	87,5%	12,5%	100,0%

Sukupuolten jakaumaa tarkasteltaessa kaikki miespuoliset vastaajat vastasivat myyntiä ja välitystä koskevaan kysymykseen oikein. Naisista kaksi vastasi, ettei tiedä eli 28,6 %. Kokonaisuudessaan luvut jakautuivat niin, että 14 henkilöä vastasi kyllä, mikä tarkoittaa 87,5 % vastaajista ja 12,5 % vastaajista ei tiennyt.

6.2.3 Dopingaineen käyttö

Dopingaineen käyttöä koskevassa kysymyksessä saatiin esille suurimmat eroavuudet urheilijoiden ja valmentajien välillä. Kaikki urheilijat vastasivat, että dopingaineen käyttö on rangaistava teko rikoslain mukaan. Kaikki urheilijat olivat väärässä. Valmentajista 50 % eli kaksi henkilöä tiesi, että dopingaineen käyttöä ei ole kriminalisoitu rikoslaisissa. Kokonaisuudessa vastaajista oikeassa oli 12,5 % ja väärässä oli 87,5 %.

Molemmista sukupuolista yksi vastaaja vastasi oikein. Naisissa yhden vastaajan osuus vastaajista oli 14,3 %. Miehistä vastaava luku oli hieman alhaisempi 11,1 %. Antidopingvalistuksella ei ollut tässä kysymyksessä vaikutusta. Tulokseen voi vaikuttaa se, että dopinginkäyttö on kiellettyä ja se on kaikille hiihtäjille tehty selväksi, ja siitä saa rangaistuksen, mutta tuomiota ei anna oikeuslaitos. Vastaajat voivat myös sekoittaa lainsäädäntöä ja antidopingsäännöksiä toisiinsa. Vastaajien vertailu huumausainerikokseen voi näkyä myös tämän kysymyksen kohdalla.

6.2.4 Dopingaineen valmistus

Dopingaineen valmistusta koskevaan kysymykseen vastaajista oikean vastauksen tiesi 14 henkilöä eli 87,5 % ja kaksi vastaajista ei tiennyt eli 12,5 %. Urheilijoista kymmenen tiesi oikean vastauksen, mikä on prosentteina 83,3 %. Loput kaksi urheilijaa ei tiennyt eli 16,7 %. Valmentajista oikein vastasi 100 %.

Ero naisten ja miesten tietämyksessä oli pieni, molemmista vain yksi henkilö ei tiennyt. Naisten oikein vastanneiden prosentti oli 85,7 % ja miehistä vastaava oli 88,9 %. Antidopingvalistusta saaneiden määrällä ei ollut tässä kysymyksessä vaikutusta tulokseen kaikki neljä henkilöä, jotka eivät olleet saaneet valistusta vastasivat oikein. Kaksi vastaajista vastasi, etteivät tiedä oikeaa vastausta ja heistä molemmat olivat saaneet antidopingvalistusta.

6.2.5 Dopingrikokseksi luettavan teon yritys

Toisen kysymysoosion viimeinen kysymys koski dopingrikokseksi luettavan teon yritystä. Tämä kysymys jakoi urheilijat puoliksi, 50 % vastaajista oli sitä mieltä, että teon yritys on rikos. Loput 50 % eivät tieneet. Valmentajilla tapahtui aivan samalla tavalla, puolet tiesivät oikean vastauksen, että teon yritys on rikos ja, puolet ei tiennyt.

Kokonaisuudessaan vastaajat jakoutuivat puoliksi, kahdeksan henkilöä ei tiennyt ja loput 8 tiesivät. Naisten ja miesten vastauksien jakautumisessa oli huomattavissa selkeä ero: naisista 71,4 % ei tiennyt, kun miehillä vastaava luku oli 33,3 %. Tarkemmin prosentuaalisia eroja on nähtävissä taulukosta 5.

Taulukko 5. Sukupuolten tietämyksen erot teon yrityksen rangaistavuudesta

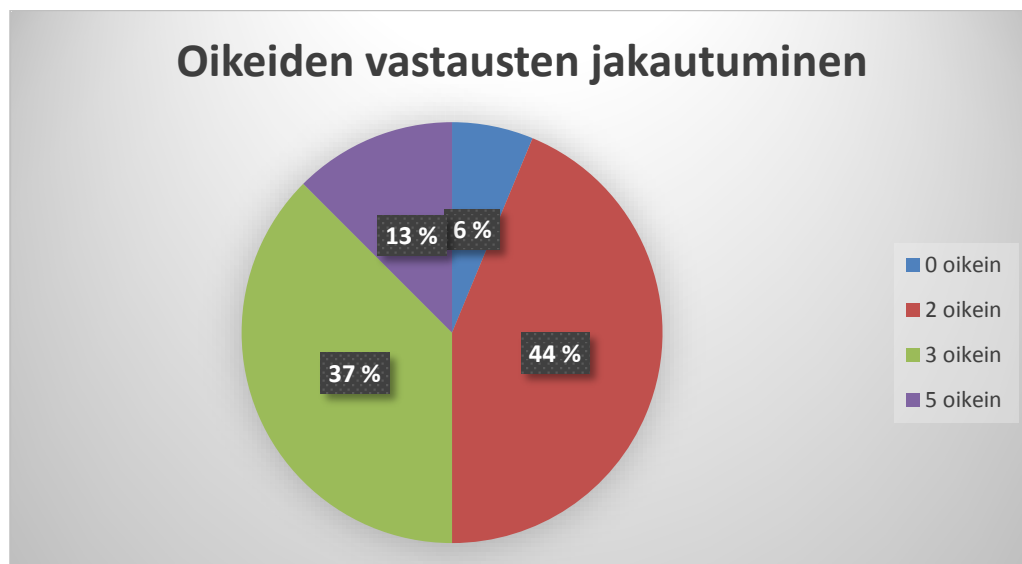
		Teon yritys		Yhteensä
		Kyllä	En tiedä	
Nainen	Lukumäärä	2	5	7
	%	28,6%	71,4%	100,0%
Mies	Lukumäärä	6	3	9
	%	66,7%	33,3%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	8	8	16
	%	50,0%	50,0%	100,0%

6.2.6 Dopinglainsäädäntö osion yhteenveto

Urheilijoista 50 % prosenttia vastasi oikein kahteen kysymykseen viidestä. Viisi urheilijaa eli 41,7 % vastasi oikein kolmeen osion kysymyksistä. Yksi urheilija eli 8,3 % vastasi kaikkiin kysymyksiin oikein. Valmentajista kaksi eli 50 % vastasi oikein kaikkiin kysymyksiin, ja yksi eli 25 % vastasi oikein kolmeen kysymykseen. Valmentajista yksi eli 25 % vastasi oikein vain kahteen kysymykseen.

Kokonaisuudessa vastaajien tietämys lainsäädännöstä oli puutteellista. Valmentajien tietotaso oli parempi kuin urheilijoiden, mikä voi johtua valmentajien korkeamman iän tuomasta tietämyksestä. Urheilijoiden lainsäädännön tuntemuksen matalaan tasoon voi myös vaikuttaa, että lainsäädäntö asioita ei ole

käsitelty valistuksessa yhtä kattavasti kuin antidopingsääntöjä. Kokonaisuudessa oikein vastanneiden prosenttien jakautuminen on kuvattuna kuvassa 2.

Kuva 2. Oikeiden vastausten jakautuminen prosentteina

Valmentajat voisivat jakaa tietojaan seuran hiihtäjien kanssa. Seuran tulisi kiinnittää huomiota molempien ryhmien dopingtietoisuuden parantamiseen. Esimerkiksi valmentajille voisi järjestää koulutusta ja valmentajat välittäisivät tiedot eteenpäin urheilijoille.

6.3 Dopingvalvonta osuuden tulokset

Kyselyn kolmannessa kysymys osiossa käsiteltiin Suomen antidopingvalvontaa, kiellettyjä aineita, erivapauden saamista sekä dopingtestiä ja siellä toimimista. Osio piti sisällään viisi kysymystä. Kolmannen osion kysymykset olivat käytännönläheisempiä ja siten lähempänä urheilijoita. Osion kysymykset oli suunnattu siten, että ne tulevat vastaan urheilijaa jossain vaiheessa urheilu uraa. Osion kysymyksissä oli myös vapaata vastaamista, jossa vastaaja sai kirjoittaa omin sanoin vastauksensa lisäksi.

6.3.1 Kielletyt aineet

Osion ensimmäinen kysymys käsitteli kiellettyjä aineita ja sitä, mistä niistä saa tietoa. Urheilijoista kahdeksan eli 66,6 % vastaajista tiesivät ADT:n tarjoavan tietoja. Loput neljä eli 33,3 % eivät tieneet. Urheilijoiden oikein vastanneiden

keski-ikä oli 0,26 korkeampi, kuin urheilijoiden keski-ikä. Tämä tarkoittaa, että vanhemmat vastaajat tiesivät paremmin kuin nuorimmat vastaajista. Valmentajista kolme eli 75,5 % tiesi keneltä lisätietoja on mahdollista saada. Yksi valmentaja ei osannut vastata.

Kokonaisuudessaan 68,8 % vastaajista tiesivät, mistä tietoja saa. Naisista 57,1 % ei vastata kysymykseen, kun miehissä sama prosentti oli 11,1 %. Eroa ei selitä antidopingvalistusta saaneiden määrä, koska naisilla valistusta saaneiden prosentti on korkeampi kuin miehillä.

6.3.2 Dopingvalvonta Suomessa

Tässä kysymyksessä käsiteltiin Suomen dopingvalvontaa ja kysyttiin kuka siitä vastaa Suomessa. Urheilijoista seitsemän vastaajaa tiesi ADT:n vastaavan Suomen dopingvalvonnasta. Loput viisi vastaajaa ei osannut sanoa. Prosentteina ilmaistuna 57,3 % tiesi ja 41,7 % ei tiennyt. Valmentajista kolme eli 75 % tiesi oikean vastauksen ja vain yksi ilmoitti, ettei tiedä. Vastaukset olivat hyvin samantapaiset kuin edellisessä kysymyksessä, jossa käsiteltiin kiellettyjä aineita.

Kokonaisuudessaan 62,5 % vastaajista oli oikeassa ja 37,5 % ei tiennyt. Anti-dopingvalistusta saaneista kahdeksan vastasi oikein ja kaksi ei tiennyt. Valistusta saaneella oikein vastanneiden prosentti oli 66,7 % kun vastaavasti heillä ketkä eivät olleet saaneet valistusta prosentti oli 50 %. Sukupuolten ja-kaumasta oli huomattavissa, että naispuoliset vastaajat olivat tietämättömpiä kuin miespuoliset. Taulukossa 6. on kuvattu miesten ja naisten välistä tietämystä.

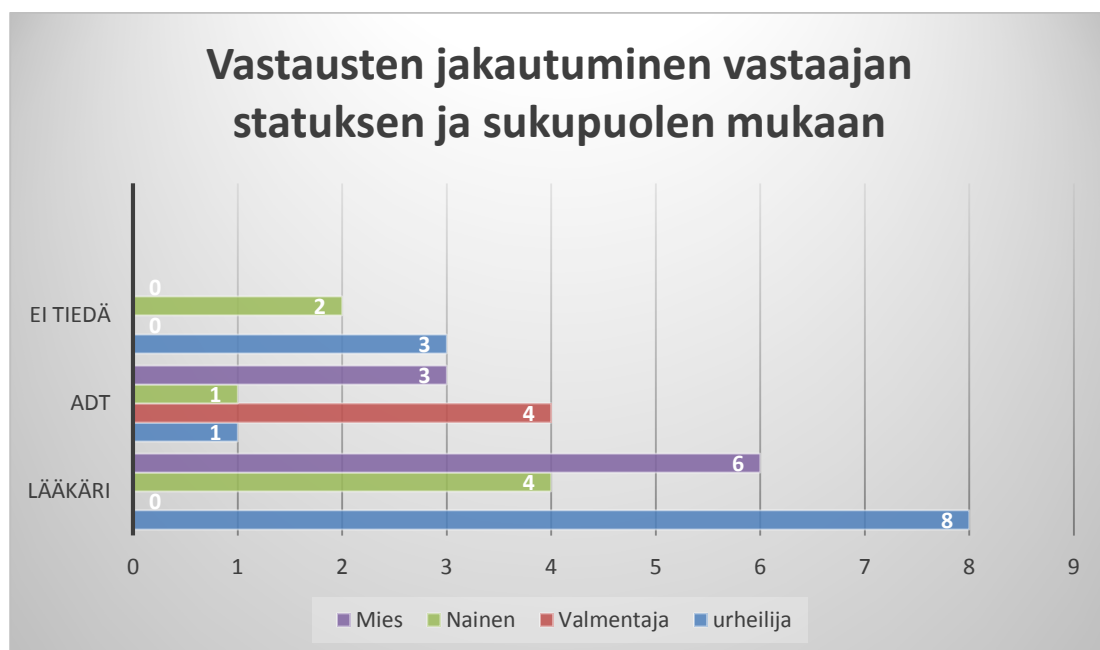
Taulukko 6. Sukupuolen vaikutus Suomen dopingvalvonnan tahoja kysyttäessä

		Dopingvalvonnan taho		Yhteensä
		Kyllä	En tiedä	
Nainen	Lukumäärä	2	5	7
	%	28,6%	71,4%	100,0%
Mies	Lukumäärä	8	1	9
	%	88,9%	11,1%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	10	6	16
	%	62,5%	37,5%	100,0%

Naisista vain 28,6 % osasi vastata oikein, kun miehissä vastaava luku oli 88,9 % eli huomattavasti korkeampi.

6.3.3 Erivapaus

Erivapautta koskevassa kysymyksessä pyrittiin selvittämään, tietävätkö urheilijat keneltä erivapauden kielletyn aineen käyttöön voi saada. Kaikista vastaajista 13 oli sitä mieltä, että erivapauden voi saada, mutta heistä kahdeksalla oli väärä kuva siitä, keneltä erivapauden voi saada. Kahdeksan henkilöä oli sitä mieltä, että lääkäri myöntää erivapauden. Vain neljä vastaajaa tiesi, että erivapautta tulee hakea antidopingtoimikunnalta. Kaksi vastaajaa ei tiennyt. Kuvassa 3. kuvataan vastaajien omien vastausten jakautumista urheilijoihin, valmentajiin ja sukupuolen mukaan.

Kuva 3. Vastausten jakautuminen vastaajan statuksen ja sukupuolen mukaan

Urheilijoilla oli puutteellinen tietämys siitä, keneltä erivapauden kielletyn aineen käyttöön voi saada. Valmentajilla tietotaso oli tässä huomattavasti urheilijoita parempi. Eroa voisi selittää urheilijoiden nuori ikä ja se, että lääkärit määräävät lääkkeitä yleisesti. Lääkäreillä on myös tärkeä rooli erivapautta haettaessa.

Antidopingvalistusta saaneista 91,7 % tiesi, että urheilija voi saada erivapauden kielletyn aineen käyttöön, kun sama luku valistusta saamattomilla oli 50 %.

6.3.4 Dopingtesti sekä urheilijan oikeudet ja velvollisuudet

Dopingtestiä koskevassa kysymyksessä kartoitettiin, kuinka moni on ollut dopingtestissä. Kukaan urheilijoista ei ollut joutunut testiin. Valmentajista yksi oli ollut testattavana, koska hänellä oli kilpaurheilu tausta. Tutkimuksen osallistuneet urheilijat olivat iältään vielä niin nuoria, että testausta tehdään vain erittäin harvoin. Testaus kuitenkin yleistyy nuorten SM-sarjaan siirryttäessä.

Viimeinen kysymys koski urheilijoiden oikeuksia ja velvollisuuksia dopingtestissä. Neljä urheilijaa tiesi oikeuksia ja velvollisuuksia testaustilanteessa. Vastaaajista 14 –vuotias naispuolinen urheilija vastasi näin: ”Saan ottaa yhden tukihenkilön mukaan testiin ja minun tulee todistaa henkilöllisyyteni”. Vastaja osasi nimetä tilanteessa yhden oikeuden ja yhden velvollisuuden. 14-vuotias mies urheilija vastasi että, ” minulla on oikeus tehdä loppuverryttely testaajien läsnä ollessa ja saan ottaa yhden todistajan mukaani”. Urheilija tiesi kaksi oikeutta, mutta velvollisuuksia hän ei osannut nimetä. 14-vuotias miespuolinen vastaaja kirjoitti ”Saan pyytää tietoja testistä mitä minulle ollaan tekemässä ja saan ottaa yhden henkilön mukaani”. Vastaja tiesi kaksi oikeutta.

Kaikki urheilijat, jotka vastasivat tietävänsä oikeutensa, olivat saaneet antidopingvalistusta. Heidän tiedoissaan oli kylläkin puutteita, he osasivat keskimäärin nimetä yhden oikeuden ja yhden velvollisuuden. Urheilijan olisi hyvä tietää ennalta, mitkä ovat hänen oikeudet ja velvollisuudet, jotta hän tietää testauksen tapahtuvan kaikkien sääntöjen mukaisesti.

Valmentajista vain yksi kertoi tietävänsä urheilijan oikeudet ja velvollisuudet testaus tilanteessa. 35 -vuotias miespuolinen valmentaja vastasi että, ”urheilijalla on oikeus yhteen todistajaan, urheilija saa testaajien valvonnassa verrytellä, urheilijan tulee todistaa henkilöllisyytensä testiin mentäessä ja noudattaa testaajien ohjeita”. Hänellä oli parhaimmat tiedot kaikista vastanneista. Myös valmentaja oli saanut antidopingvalistusta.

Kokonaisuudessa vastaajista 31,3 % vastasi tietävänsä ainakin osan oikeuksista ja velvollisuuksista. Suurimmalla osalla eli 68,8 % ei ollut minkäänlaisia tietoja näistä.

6.3.5 Antidopingsäännöstö ja dopingvalvonta osuuden yhteenveto

Vastaajilla oli hyvät tiedot, mistä tietoja kielletyistä aineista on saatavissa sekä siitä, kuka Suomessa vastaa dopingvalvonnasta. Erivapauden saamisesta tiedot olivat ristiriitaisia, koska urheilijoista suuri osa luuli tietävänsä, keneltä lupa saadaan, mutta olivat siinä väärässä. Dopingtestausta koskevasta kysymyksestä ei saatu paljoa analysoitavaa, koska vastaajista yksi oli ollut dopingtestissä.

7 PÄÄTELMÄT JA YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää onko Kouvolan Hiihtoseuralla tarvetta dopingvalistukselle. Tutkimuksen tulokset osoittivat, että seuran urheilijoilla on puutteelliset tiedot dopinglainsäädännöstä ja kohtalaiset tiedot antidoping asioissa. Valmentajien tietotaso oli kokonaisuudessaan korkeampi kuin urheilijoiden. Naisten ja miesten tietotasossa ei ollut havaittavissa suuria eroja kokonaisuutena katsottaessa.

Kouvolan Hiihtoseuran kannattasi käyttää aikaa ja resursseja nuorten dopingvalistukseen. Tietenkin useimmat urheilijoista oli saanut jo valistusta, mutta sen vaikutus tutkimustuloksiin oli melko pieni. Hyvin menestyneet urheilijat saavat dopingvalistusta siinä vaiheessa, kun heidät valitaan valmennusryhmiin, mutta kaikkia urheilijoita ei valita ryhmiin ja he jäävät vaille antidopingvalistusta. Siksi olisi tärkeää järjestää valistusta myös Kouvolan Hiihtoseuran puolesta.

Tutkimus onnistui mielestäni hyvin, ainut harmittava asia oli, että osallistujien määrä jäi haluttua pienemmäksi ja siten se vaikuttaa tulosten luotettavuuteen. Tutkimuksen tekeminen osoittautui mielenkiintoiseksi prosessiksi. Opin paljon uusia asioita, kuten tiedon käsittelyä, jäsentelyä ja loogista ajattelua.

LÄHTEET

Antidopingtoimikunta. 2015a. Saatavissa: www.antidoping.fi/valvontalautakunta [viitattu 15.10.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015b. Suomen antidoping säännöstö 2015. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/sv/suomen-antidopingsaannosto16.11.2015> [viitattu 10.10.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015c. Dopingia koskeva lainsäädäntö. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/sv/dopingia-koskeva-lainsaadanto> [viitattu 10.10.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015d. Antidoping säännöt. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/antidopingtyon-sopimukset-ja-saannostot> [viitattu 25.9.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015e. Antidoping työn sopimukset ja säännöstö. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/antidopingtyon-sopimukset-ja-saannostot> [viitattu 8.10.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015f Maailman antidopingtoimisto WADA. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/en/maailman-antidopingtoimisto-wada> [viitattu 10.10.2015]

Antidopingtoimikunta. 2015g. Toiminta. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/en/toiminta> [viitattu 10.10.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015h. Dopingtestaus. Saatavissa: www.antidoping.fi/dopingvalvonta-ja-testaus [viitattu 25.9.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015i. Testauspoolit. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/en/testauspooli> [viitattu 13.11.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015j. Urheilija dopingtestissä 2015j. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/sv/urheilija-dopingtestissa> [viitattu 11.10.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015k. Erivapaus urheilijan lääkityksessä. 2015k. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/erivapaus-urheilijan-laakityksessa> [viitattu 12.10.2015.]

Antidopingtoimikunta. 2015l. Urheilijan opas maailman antidoping säännösten 2015. Saatavissa: <http://www.antidoping.fi/maailman-antidopingsaannosto> [viitattu 25.11.2015.]

Dopingin vastainen yleissopimus 23/1990. Saatavissa: www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1990/19900023/19900023_2 [viitattu 8.10.2015.]

FIS Anti-doping rules 2015. Saatavissa: http://www.fis-ski.com/mm/Document/documentlibrary/Medical/05/87/39/FISanti-dopingrules2015-final_English.pdf [viitattu 12.10.2015.]

Hallila, H. 2006. Oikeudellistuva urheilu. Helsinki: Talentum.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita prima Oy.

Kainulainen, H. Rangaistuksia dopingrikoksista. Dopinglinkki 2015. Saatavissa: <http://www.dopinglinkki.fi/doping/dopinglainsaadanto/rangaistuksia-dopingrikoksista> [viitattu 25.11.2015.]

Kanerva, S. 2014. Dopingvalvonnan olinpaikkamääräykset ja yksityiselämän suoja. Saatavissa: https://www-edilex-fi.xhalax-ng.kyamk.fi:8443/urheilu_ja_oikeus/12933.pdf [viitattu 1.11.2015.]

Karttunen, A. 2013. 2001, Suomi, 15, -25.2.2001. Saatavissa: http://yle.fi/urheilu/2001_lahti_suomi_15-2522001/6493992 [viitattu 10.12.2015.]

Korkeimman oikeuden ratkaisu. KKO:2009:67. Saatavissa: <https://www-edilex-fi.xhalax-ng.kyamk.fi:8443/kko/ennakkoratkaisut/20090067?allWords=dopingrikos&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=463028> [viitattu 6.12.2015.]

Korkeimman oikeuden ratkaisu. KKO:2008:51. Saatavissa: <https://www-edilex-fi.xhalax-ng.kyamk.fi:8443/kko/ennakkoratkaisut/20080051?allWords=dopingrikos&offset=1&perpage=20&sort=relevance&searchSrc=1&advancedSearchKey=440549> [viitattu 6.12.2015.]

Kouvolan Hiihtoseura. Tietoa seurasta. Saatavissa: <http://www.kouvolanhiihtoseura.net/tietoa-seurasta> [viitattu 8.12.2015.]

Rauste, O. 1997. Urheilu oikeus. Jyväskylä: Gummerus.

Reponen, J-P. 2014. CAS: Lallukka käytti kasvuhormonia. Helsingin sanomat 29.11.2014. Saatavissa: <http://www.hs.fi/urheilu/a1417158521288> [viitattu 9.12.2015.]

RL 44 § 6

RL 44 § 7

RL 44 § 8

RL 44 § 16

Suomen hiihtoliitto 2015a. SHL 2015. Saatavissa: <http://www.hiihtoliitto.fi/lienssit/fis-koodi/> [viitattu 12.10.2015.]

Suomen hiihtoliitto 2015b. SHL 2015. Saatavissa: www.hiihtoliitto.fi/site/assets/files/19417/suomen_hiihtoliiton_antidopingohjelma_2014.pdf [viitattu 14.10.2015.]

Vilka, H. 2007, Tutki ja mittaa: Määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Urheilija- ja valmentajakysely

Kyselylomake Kaisa Sipisen opinnäytetyöhön, jonka aiheena on KHS:n urheilijoiden ja valmentajien tuntemus dopinglainsäädännöstä ja antidoping säännöksistä.

Vastaa kyselyyn ohjeen mukaisesti, kiitos!

Taustatiedot

1. Ikä: _____
2. Sukupuoli: NAINEN [] MIES []
3. Olen: URHEILIJAJA [] VALMENTAJAJA []
4. Olen saanut antidopingvalistusta
KYLLÄ []
Keneltä/Mistä: _____
En []
5. Oletko keskustellut Valmentajasi/valmennettavasi kanssa dopingia koskevista asioista
KYLLÄ []
En []

Dopinglainsäädäntö

Suomen laissa on säädetty dopingrikoksista rikoslain 44 luvussa, jossa käsitellään terveyttä ja turvallisuutta vaarantavia rikoksia. Vastaa kysymyksiin tietämyksesi mukaan.

6. Onko dopingaineen hallussapito dopingrikos? KYLLÄ [] EI [] EN TIEDÄ []
7. Onko dopingaineen myynti ja välitys dopingrikos? KYLLÄ [] EI [] EN TIEDÄ []
8. Onko dopingaineen käyttö dopingrikos? KYLLÄ [] EI [] EN TIEDÄ []
9. Onko dopingaineen valmistus dopingrikos? KYLLÄ [] EI [] EN TIEDÄ []
10. Onko dopingrikokseksi luettavan teon yrityksen rikos? KYLLÄ [] EI [] EN TIEDÄ []

Dopingvalvonta

11. Tiedän mistä saan tietoa kielletyistä aineista? KYLLÄ []
Mistä: _____ EN TIEDÄ []

12. Tiedän mikä taho vastaan Suomessa dopingvalvonnasta? KYLLÄ []
Mikä: _____ EN TIEDÄ []
13. Erivapauden kielletyn aineen käyttöön voi saada? KYLLÄ [] Ke-
neltä: _____ neltä: _____
EN TIEDÄ []

14. Oletko ollut dopingtestissä? KYLLÄ [] EN [] Liite 1 2/2
15. Tiedän oikeuteni ja velvollisuuteni dopingtestissä? KYLLÄ [] EN TIEDÄ []

Jos vastasit KYLLÄ, kerro muistamasi oikeudet ja velvollisuudet:

Kiitos ajastasi!